

UTAM A SZEMIOTIKAI SZÖVEGTANHOZ

7. 1978–1979. Egy integratív formális szövegelmélet körvonalazásának időszaka (I)

PETŐFI S. JÁNOS

Az *Utam a szemiotikai szövegtanhoz* című *Visszatekintés* előző (hatodik) részében az 1976–1977-es időszakban folytatott kutatómunkám eredményeit kommentáltam, amelyben központi helyet foglalt el egy szövegelmélet komponensét képező lexikon felépítésének elemzése. Az ezzel kapcsolatos munkák részben az itt tárgyalt időszakban is folytak, de ezt az időszakot elsődlegesen egy kontextuális komponens is figyelembe vevő integratív formális szövegelmélet körvonalazása jellemzi.

Kutatási témáim osztályozó besorolásához itt is az eddigiekben használt keretet használom – kiegészítve egy („H”-val jelzett) új tematikai egységgel; a bibliográfia utalások alapjául változatlanul PETŐFI 1991.Ha/Ea szolgál.

A besorolásnál követett alapelv – mint korábban, itt is – a következő: (a) a kövéren szedett (zárójelbe nem tett) bibliográfiai utalás előfordulása azt a tematikus helyet jelzi, ahol a szóban forgó mű bemutatásra kerül, ami természetesen nem jelenti azt, hogy az így besorolt művek mindegyike ’monotematikus’, azazhogy csak azzal a témával foglalkozik, amelyikhez be lett sorolva; ezekre a tematikus helyekre másrészt a gyors tájékozódás megkönnyítése érdekében magában a bibliográfiában is történik utalás; (b) a kerek zárójelbe tett, kövéren szedett bibliográfiai utalások olyan műveket jeleznek, amelyek más nyelven (vagy más formában) is publikálásra kerültek az adott periódusban, aminek következtében (ismételt) tárgyalásukra nincs szükség; végül (c) a szögletes zárójelbe tett, kövéren szedett bibliográfiai utalások olyan műveket jeleznek, amelyek korábbi publikációknak az adott periódusban való (azonos vagy más nyelvű) újraközlései, aminek következtében tárgyalásukra már korábban sor került. A (b) és (c) pontba tartozó művek más művekkel való kapcsolatait mind a bibliográfiában, mind a kommentároknak keresztutalások jelzik.

A: A SZÖVEGTAN TUDOMÁNYELMÉLETE

A0: A szövegtani kutatásról általában

A1: A szövegnyelvészet tudományelméletéhez

A2: Az általános (azaz nem csak nyelvészeti értelemben vett) szövegtan tudományelméletéhez

Petőfi: 1978.Ha, 1978.Ea, (1978.Eb), [1978.Ec], 1978.Ef, 1978.Ga, [1978.Gb], (1978.Sa), (1978.Sb), (1978.Sc), [1978.Se], Petőfi – Garcia

Berrio: 1978.Sa, Petőfi: [1979.Eb]

- B: MODERN (SZÖVEG)NYELVÉSZET**
Petőfi: 1978.Ed, [1978.Gd], Petőfi – Kayser: 1978.Ga., 1978.Fa, Petőfi (ed.): 1979.Ea
- C: SZÁMÍTÓGÉPES SZÖVEGTAN**
Allén – Petőfi (eds.): 1979.Ea, Petőfi: 1979.Ea
- D: LEXIKOLÓGIA – LEXIKOGRÁFIA**
Petőfi: 1978.Gc, [1978.Sd]
- E: A JELRENDSZEREK ÉS A JELRENDSZEREK HASZNÁLATÁNAK TUDOMÁNYA (I)**
E1: Szemiotika
E2: Kommunikációelmélet
- F: A (DOMINÁNSAN) VERBÁLIS SZÖVEGEK SZÖVEGTANA**
F0: A (dominánsan) verbális szövegek tipológiája
Petőfi: [1979.Ec]
F1: Az elmélet- (a modell-)alkotás általános kérdései
F2: Az elmélet- (a modell-)alkotás speciális kérdései
Petőfi (ed.): 1978.Ea, Petőfi – Hartmann: 1978.Ea, Petőfi: [1979.Ga]
F3: A verbális szövegek szövegtani interpretációja
F31: műalkotásoké
F32: nem műalkotásoké
F4: A multimediális de dominánsan verbális szövegek szövegtani interpretációja
F41: műalkotásoké
F42: nem műalkotásoké
F5: Fordításelmélet – Fordításkritika
- G: A NYELVEK NEM KÖZVETLEN ÉRTELMI HASZNÁLATA**
G1: A nyelvek figuratív használata
G2: Közvetett jelentés(ek) létrehozására irányuló szövegtani interpretáció
- H: VISSZATEKINTÉS JELLEGŰ ÍRÁSOK**

A2: Az ehhez a tematikus csoporthoz tartozó munkák egymással szoros kapcsolatban állva vázolják fel az említett integratív formális szövegelemzés körvonalait, és tárgyalják részletesebben egyes aspektusait.

Petőfi 1978.Ha az első olyan írásom, amely 9 évi kényszerszünet után Magyarországon megjelenhetett. (A folytatásra azután újabb 9 évet kellett várni.) Ez az írás diszkurzív módon tárgyalja a szövegelemzésben (és ennek következtében a szövegelemzésben is) alapvető szerepet játszó olyan fogalmakat, mint 'szöveg', 'műfaj', 'nyelv', 'téma', 'alkotó', 'intenció', 'kontextus', 'interpretálás', 'konstruálás', 'instrumentárium', 'eszközül szolgál', 'funkcióirány', 'instrukciórendszer', 'működés / működtetés'. Ezek után az 'empirikus motiváltság és logikai orientáció' módszertani alapelveit elemzi, már itt vázolva azt az integratív szövegelemzési keretet, amely ezt követően valamennyi ez időszakban keletkezett tanulmányomban fellelhető. Befejezésül ennek az elméleti keretnek a mítoszelemzésben való felhasználásához fűz néhány kommentárt.

Petőfi 1978.Ea azt az úgynevezett 'szöveggrammatikai komponens'-t (pontosabban annak szabályrendszerét) írja le részletesen, amely az integratív formális szövegelmélet alapösszetezőjének szerepét hivatott játszani.

Petőfi (1978.Eb) – amelyet a *Petőfi 1978.Ga*-val kapcsolatban kommentálok, minthogy annak angol változata – az integratív formális szövegelmélet globális felépítését mutatja be.

Petőfi [1978.Ec] az „Utam 5”-ben ismertetett *Petőfi 1976/77.Ha* 1.2. alfejezetének angol nyelvű változata. *Petőfi 1976/77.Ha* 1994-ben magyarul is megjelent még egyszer a „Jelentés értelmezéséről és vizsgálatáról” című könyvemben.

Petőfi 1978.Ef egy, a HANNES RIESERrel együtt szerkesztett „Studies in Text Grammar” című könyvre vonatkozó recenzióra válaszol, érintve a szövegtani kutatás néhány módszertani alapkérdését.

Mielőtt a *Petőfi 1978.Ga*-hoz kommentárokat fűznék, arról a kötetről kívánok szólni, amelyben ez az írás (más, ebben a Visszatekintésben kommentált két írással együtt – lásd *Petőfi 1978.Gb* és *1978.Gc*) megjelent. 1978-ban munkatársaimmal elhatároztuk, hogy – első szintéziskísérletként – a *pt*-sorozatban megjelentetünk néhány olyan kötetet, amely a TeSWeST [= Text-Struktur Welt-Struktur Theorie] kidolgozása addig elért fázisának *tágon értelmezett grammatikai aspektusait* tárgyalja. Ezt az 'alsorozatot' volt hivatva bevezetni a CLAUDIA BIASCI és JOHANNES FRITSCHÉ által szerkesztett kötet, amelyben a szóban forgó három írás is megjelent. Mind e három írás funkciójának és kontextusának, mind az akkor előkészületben lévő alsorozat kötetei jellegének érzékelésére célszerűnek látom itt e kötet teljes tartalomjegyzékének a közlését.

BIASCI, CLAUDIA – JOHANNES FRITSCHÉ (Hg.)

TEXTTHEORIE – TEXTREPRÄSENTATION

Theoretische Grundlagen der kanonischen sinnsemantischen Repräsentation von Texten

265 p. [= pt 18]

- I. Einleitung (C. BIASCI – J. FRITSCHÉ)
- II. Wissenschaftstheoretischer Überlegungen zum Aufbau einer Texttheorie
 1. Eine formale semiotische Texttheorie als integrierte Theorie natürlicher Sprache. Methodologische Anmerkungen (J. S. PETŐFI)
 2. Von der Satzgrammatik zu einer logisch-semantischen Texttheorie. Tendenzen in der gegenwärtigen Untersuchung von natürlichen Sprachen (J. S. PETŐFI)
- III. Die desambiguierende syntaktische Formationskomponente der TeSWeST. Aspekte der kanonischen Sprache der sinnsemantischen Repräsentation
 1. Die globale Struktur des Systems der Formationsregeln (J. FRITSCHÉ)
 2. Die Struktur der der Argumentrahmen
 - 2.1. Argumentrollenindikatoren (W. HEYDRICH)
 - 2.1.1. Das System der Argunebtrollenindikatoren im Überblick. (W. HEYDRICH)
 - 2.1.2. Die lokalen Argumentrollenindikatoren (Ch. RATH)
 - 2.2. Referenzindizes (H.-J. EIKMEYER)
 3. Performativ-modale, weltkonstitutive und deskriptive einheiten als Grundelemente der *atomaren Texte* (H. KAYSER)
 4. Konnektive als Grundelemente der *Texte* (C. BIASCI)

- IV. Die Lexikonkomponente der TeSWeST (J. S. PETŐFI)
- V. Ein objektsprachlicher Text und die *Text*-Komponente seiner sinnsemantischen Repräsentation. Ein Beispiel (J. FRITSCHÉ)
- VI. Anhang

Petőfi 1978.Ga – ahogy említettem – az integratív formális szövegelmélet ‘makroszerkezet’-ét vázolja. Ennek a szövegelméletnek az a legfőbb alaptulajdonsága, hogy egyesíteni kívánja a *nyelvészeti* és a természetes nyelvekre vonatkozó *logikai* kutatás addigi eredményeit, az inkább ‘nyelvészeti’ jellegű összetevőket (lásd például ‘szöveggrammatikai komponens’) és az inkább ‘logikai’ jellegű összetevőket (lásd például ‘világszemantikai komponens’) azonban, bár egymással szükségképpen összefüggésben álló, de egymástól függetlenül kezelhető / kezelendő összetevőkként értelmezi. Számomra ily módon látszott (s látszik ma is) biztosíthatónak mind az empirikus motiváltság, mind a logikaorientáltság módszertani elvének az érvényesíthetősége, amely módszertani elvet változatlanul alapvetőnek tartok.

A BIASCI – FRITSCHÉ (Hg.) alapján a következő években egy-egy pt-kötetet szenteltünk a ‘sinnsemantische Repräsentation’ alapvető kanonikus összetevői elemzésének. Ezek a kötetek a következők.

- FRITSCHÉ, J. (Hg.): Konnektivausdrücke, Konnektiveinheiten. Grundelemente der semantischen Struktur von Texten I [= pt 30], 1981.
- KAYSER, H. (Hg.): Propositionen und Propositionskomplexe. Grundelemente der semantischen Struktur von Texten II [= pt], 1983.
- EIKMEYER, H.-J. – L. M. JANSEN (Hg.): Objektargumente. Grundelemente der semantischen Struktur von Texten III [= pt 26], 1980.
- HEYDRICH, W. (Hg.): Lexikoneinträge. Grundelemente der semantischen Struktur von Texten V [= pt 31], 1981.

Ennek az ‘alsorozat’-nak a IV. kötete, amely a szerepindikátorok problematikáját lett volna hivatott tárgyalni, sajnos, technikai okok következtében nem készült el.

Petőfi [1978.Gb] az „Utam 5”-ben ismertetett *Petőfi 1976/77.Ha* német nyelvű változata. *Petőfi 1976/77.Ha* 1994-ben magyarul is megjelent még egyszer a „Jelentés értelmezéséről és vizsgálatáról” című könyvemben.

Petőfi (1978.Sa), (1978.Sb) és (1978.Sc) rendre a *Petőfi 1978.Ec, 1978.Eb és 1978.Ea* spanyol nyelvű változatai, így azok kommentálására itt nincs szükség.

Petőfi [1978.Se] az „Utam 5”-ben ismertetett *Petőfi 1977.Gf* spanyol nyelvű változata – a német nyelvű eredeti ismertetését lásd ott.

Petőfi – Garcia Berrio 1978.Sa az a spanyol nyelvű kötet, amely a két szerző válogatott tanulmányait tartalmazza, valamint GARCIA BERRIONAK a szövegtani kutatás akkori állására vonatkozó bevezető tanulmányát. [Az én spanyol nyelven e kötetbe felvett tanulmányaim felsorolását lásd ebben az „Utam” részben.]

Petőfi [1979.Eb] az „Utam 5”-ben ismertetett *Petőfi 1977.Gf* spanyol nyelvű változata – a német nyelvű eredeti ismertetését lásd ott.

B: *Petőfi 1978.Ed* a dialoguselemzés kérdéseit tárgyalja a *TesWeST* szemszövegéből.

Petőfi [1978.Gd] egy 1971-ben megjelent tanulmányom újraközlése (lásd 1971.Gc), így ennek kommentálásával itt nem foglalkozom. A kötet, amelyben megjelent, olyan sorozat kötete, amelynek célja egy-egy tudományág történeti fejlődésének antologikus bemutatása.

Petőfi – Kayser 1978.Ga azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy mely német nyelvű lexikai elemek tekinthetők ‘performatív modális’, ‘világalkotó’ és ‘értékelő deskriptív’ kanonikus nyelvi egységek manifesztációinak. A tanulmány egy informatív módszertani bevezető után német nyelvű lexikai elemek százait osztályozza és kommentálja a kanonikus nyelv felépítése szempontjából.

Petőfi – Kayser 1978.Fa a *Petőfi – Kayser 1978.Ga* ‘iker’-párja, amennyiben módszertani alapjuk azonos, e tanulmány példaanyagát azonban francia nyelvű lexikai elemek képezik. Mindkét tanulmány célja egy kellően nagy terjedelmű nyelvi anyag adott elméleti szempontból végrehajtott empirikus vizsgálata volt.

Petőfi (ed.) 1979.Ea a fentebb említett kettős módszertani elv ‘empirikus motivált-ság’ komponense megteremtése lehetőségének érdekében jött létre.

1977-ben 70 különböző elméleti irányhoz, nyelvközösséghez és földrajzi régióhoz tartozó kutatót kértem fel, hogy fejtsse ki a következő öt kérdéssel kapcsolatos véleményét:

1. What constitutes a text? (How can/must the terms ‘text’ and ‘sentence’ be explicated as names for object-language elements or as names for theoretical constructs?)
2. What are the properties of a text that can under no circumstances be properties of a sentence?
3. What are the tasks of text linguistics? (What different areas of text linguistics can one distinguish and what relationship exists/should exist between these areas?)
4. What text linguistics tasks can under no circumstances be handled by sentence linguistics?
5. What is the most urgent task of text linguistics, and how should/could their task be solved optimally?

A kötet, amelynek tartalomjegyzékét az alábbiakban közlöm, 46 kutatónak a feltett kérdésekkel kapcsolatos – megadott határidőn belül beérkezett – írását tartalmazza, a következő három tematikus csoportba osztva (és két félkötetben) publikálva azokat:

- I. az első csoport azoknak az írását tartalmazza, akik mind az öt kérdésre válaszoltak,
- II. a második csoport írásai a feltett öt kérdés közül csak bizonyosakra keresnek választ, végül
- III. a harmadik csoportéi olyan aspektusokat tárgyalnak, amelyek indirekt módon kapcsolódnak a feltett kérdésekhez.

PETŐFI, JÁNOS S. (ed.)

Text vs sentence – basic questions of text linguistics
665 p. [= pt 20.1 & pt 20.2]

I

BRINKER, KLAUS: Zur Gegenstandsbestimmung und Aufgabenstellung der Textlinguistik

FIGGE, UDO L.: Zur Konstitution einer eigentlichen Textlinguistik

GARCIA BERRIO, ANTONIO: Text and sentence

GLINZ, HANS: Text – Satz – Proposition
 HEGER, KLAUS: Text und Textlinguistik
 RAIBLE, WOLFGANG: Zum Textbegriff und zur Textlinguistik
 SCHWARZE, CHRISTOPH: A statement on „text linguistics“
 SEGRE, CESARE: The nature of text
 SGALL, PETER: Remarks on text, language and communication
 TITZMANN, MICHAEL: Text vs. sentence (With a view towards a unified theory
 of pragmatics and semantics)
 WIRRER, JAN: Five questions on text-linguistics

II

BERTINETTO, PIER MARCO: Can we give a unique definition on the concept ‘text’?
 Reflexions on the status of textlinguistics
 GOPNIK, MYRNA: On differentiating sentence grammars from text grammars
 GIULIANI, M. V. – CILIBERTI, A. – CAMBONI, M.: Speculations on text as a
 linguistic and cultural construct
 HARWEG, ROLAND: Satzgrenzen und Satzabstände und das Verhältnis zwischen Satz
 und Textlinguistik
 ITKONEN, ESA: Distinguishing between „sentence“ and „text“
 KANYÓ ZOLTÁN: Anmerkungen zur Texttheorie
 KOCH, WALTER A.: TEXTLINGUISTIK und Textlinguistik
 KUKHARENKO, VALERIA: Some considerations about the properties of the text
 LANGLEBEN, MARIA M.: On the triple opposition of a text to a sentence
 LONGACRE, ROBERT E.: Texts and text linguistics
 OOMEN, URSULA: Texts and sentences
 PALEK, BOHUMIL: Where next in text-linguistics?
 POGATSCHNIGG, GUSTAF ADOLF: Textlinguistik
 SCHVEIGER PAUL: Text and sentence; a systemic approach
 WUNDERLI, PETER: Satz, Paragraph, Text und die Intonation

III

1

BERRENDONNER, ALAIN: De „ci“, de „la“. Exploration dans la structure textuelle
 CROTHERS, EDWARD J.: Text linguistics issues from a text representation perspective
 HASAN, RUQAIYA: On the notion of text
 MARCISZEWSKI, WITOLD: A lattice-theoretical approach to the text structure study
 MORTARA GARAVELLI, BICE: A mined area of linguistic study of texts
 PRICE, ELLEN P.: On the function of existential presupposition in discourse
 SZABÓ ZOLTÁN: Stylistics within the interdisciplinary framework of text linguistics
 VASILIU, EMANUEL: On some meanings of ‘coherence’

2

DE BEAUGRANDE, ROBERT: Text and sentence in discourse planning
 BERRUTO, GAETANO: A sociolinguistic view on text-linguistics
 VAN DIJK, TEUN A.: New developments and problems in textlinguistics
 GENOT, GÉRARD: Narrativity and text grammar
 NOWAKOWSKA, MARIA: On a formal theory of texts
 RIEGER, BURGHARD: Revolution. counterrevolution. or a new empirical approach
 to frame reconstruction instead?
 VAN DE VELDE, ROGER G.: ‘Ttext’ und ‘Satz’ in einer erweiterungsfähigen Linguistik

ECO, UMBERTO: Texts and encyclopedia

GROSSE, ERNST ULRICH: Von der Satzgrammatik zum Erzähltextmodell.

Linguistische Grundlagen und Defizienzen bei Greimas und Bremond

MARELLO, CARLA: Text, coherence and lexicon

NEF, FRÉDÉRIC: Case grammar vs. actantial grammar: some remarks on semantic roles

PAVEL, THOMAS: Phonology in myth-analysis

Tizenhat határidő letelte után beérkezett tanulmány a pt 29-ben került közlésre 1980-ban. E kötetek anyaga megérdemelné, hogy valaki újra kézbe vegye őket, és 'olvassa' mai szemmel!

C: *Allén – Petőfi (eds.) 1979. Ea egy, a Bielefeldi Egyetem Interdiszciplináris Kutatóközpontjában [= ZiF] rendezett workshop anyagát tartalmazza.*

ALLÉN STURE – JÁNOS S. PETŐFI (eds.)

Aspects of Automated Text Processing

194 p. [= pt 17]

BERTSCH, EBERHARD: Structure and function of COMSKEE – a language oriented programming language

GAVARA, ROLF: An outline of the text-handling system of the Swedish logothèque

GILLOW, MICHAEL: Linguistic data-bases

LAUBSCH, JOACHIM H.: Semantic based parsing in large corpora

LANDSBERGEN, S. P. JAN – REMKO SCHA: Formal languages for semantic representation

SPANG-HANSEN, EBBE: Syntactic studies by means of computer

WALKER, DONALD E.: Information retrieval on a linguistic basis

BOLEY, HAROLD: Directed Recursive Labelnode Hypergraphs: A New Representation-Language

Petőfi 1979. Ea a 'természetes', elméleti és automatizált szövegfeldolgozás kérdéseit tárgyalja a TeSWeST szempontjából. Az automatikus szövegfeldolgozás lehetőségeinek vizsgálata azért volt fontos számunkra, mert ez látszott biztosítani a kanonikus szabályrendszerek alkalmazhatóságának interszubjektív ellenőrizhetőségét.

D: *Petőfi 1978. Gc* rövid leírása egy olyan lexikon felépítésének és funkciójának, amely a TeSWeST egyik elméleti komponensét hivatott képezni.

Petőfi [1978. Sd] a *Petőfi 1976. Eb* spanyol nyelvű változata, az angol eredeti kommentárját lásd az „Utam” előző részében.

F2: *Petőfi (ed.) 1978. Ea* a fentebb említett kettős módszertani elv 'logikaorientáltság' komponense megteremtése lehetőségének érdekében jött létre. E kötet felépítése a következő.

PETŐFI, JÁNOS S. (ed.)

Logic and the formal theory of natural language (selective bibliography)

333 p. [= pt 10]

Preface

I. Mathematical logic, philosophical logics, logics and natural languages (R. HARTMANN, J. S. PETŐFI)

1. General works
2. Bibliographies
3. Periodicals
4. History of Logic
- II. Logic and the philosophy of language (P. FINKE)
- III. 1. Non-modal propositional and predicate calculus (R. BARTSCH)
2. Modal propositional and predicate calculus (L. LQUIST)
3. Quantification (. DAHL)
4. Many-valued logic, fuzzy logic (H.-J. EIKMEYER)
5. Relevance logic (H.-J. EIKMEYER)
- IV. 1. Model theory (Th. T. BALLMERT)
2. Definitions, analytic and synthetic, synonymity (K. HLKER)
3. Identity (O. Dahl)
4. Worlds, indexical logic, intensional logic (Th. T. BALLMERT)
5. Theory of argumentation (M.-J. BOREL)
6. Presuppositions and entailments (W. HEYDRICH)
7. Montague grammar(s) and formal pragmatics (U. MNNICH)
8. Logical and natural connectives (T. A. VAN DIJK)
- V. Combinatory logic (H.-J. EIKMEYER)
- VI. 1. Logic of actions (H.-J. EIKMEYER)
2. Deontic logic and logic of norms (A. G. CONTE)
3. Tense logic (W. BURGHARDT)
4. Logic of questions (K. HLKER)
5. Logic of dialogue (K. HLKER)
6. Epistemic logic (W. KUMMER)
7. Logic of conditionals (L. LVIST)
8. Inductive logic (M.-J. BOREL)
- VII. Appendix: The logico-semantic theory of natural languages as text theory (J. S. PETFI)

Petfi – Hartmann 1978. Ea a fenti kötetet bevezet bibliogrfia, amely a logikai szakirodalomról globális általános tajkoztatst nyújt.

Petőfi [1979. Ga] francia nyelvű változata jelent meg először (lásd Petőfi 1975. Fd – kommentlst lásd az „Utam 5”-ben.

Irodalomjegyzék 1978 – 1979

Az vekre bontott bibliográfia technikai felépítése a következő: (1) alfabetikus elrendezésű; (2) azonos személy(ek) esetében elbb jönnek a szerzőként, azután a szerkesztőként létrehozott művek adatai; (3) egy-egy adott ven belül az adatok a következő nyelvi csoportosítás szerint vannak elrendezve (a betkdokok az angol elnevezések kezdőbetűi): magyar /= H/, angol /= E/, német /= G/, francia /= F/, spanyol /= S/; (4) egy-egy adott nyelven belül az ugyanabban az évben megjelent művek adatait a nyelvi kdt követő betszimblumok különítik el egymástól; (5) több bibliográfiai tételben előfordul a „pt”, illetve az „RTT” rövidítés, amely a „Papiere zur textlinguistik / papers in text-linguistics”, illetve az „RESEARCH IN TEXT THEORY / UNTERSUCHUNGEN ZUR TEXT-THEORY” című sorozatra utal; (6) a bibliográfiai tételek egy részét zárójelbe tett kereszt-utalás zárja, amely vagy nyelvi változat(ok)ra, vagy re- vagy prepublikcira utal.

ALLÉN, Sture - János S. PETŐFI (eds.):

1979.Ea *Aspects of automatized text processing* [= pt 17]. Hamburg, Buske. [C]

PETŐFI, János S.:

1978.Ha Szövegelemzés - Szövegelmélet. In: *Mitosz és történelem. Előmunkálatok a magyarországi néprajzhoz*, szerk.: HOPPÁL MIHÁLY és ISTVÁNOVICS MÁRTON. Budapest, MTA Néprajzi Kutatócsoport, 275-296. [A2]

1978.Ea Structure and function of the grammatical component of the text-structure world-structure theory. In: *Formal semantics and pragmatics for natural languages*, ed. by FRANZ GUENTHNER and SIEGFRIED J. SCHMIDT. Dordrecht, Reidel, 303-338. (Cf.1978.Sc) [A2]

1978.Eb A formal semiotic text theory as an integrated theory of natural language (Methodological remarks). In: *Current Trends in Textlinguistics* [= RTT 2], ed. by WOLFGANG U. DRESSLER. Berlin - New York, W. de Gruyter, 35-46. (Cf. 1978.Ga, 1978.Sa, 1982.Pa, 1990.Jb) [A2]

1978.Ec The logico-semantic theory of natural languages as text theory (A research programme for formal linguistics and natural logic). In: *Logic and the formal theory of natural language (Selective Bibliography)* [= pt 10], ed. by JÁNOS S. PETŐFI. Hamburg, Buske, 313-333. (Cf. 1976/77.Ha 1.2 alfejezete, valamint 1978.Sa) [A2]

1978.Ed Dialogues and some methodological aspects of their semantic interpretation. In: *Proceedings of the twelfth International Congress of Linguists, Vienna, August 28 - September 2, 1977*, ed. by WOLFGANG U. DRESSLER and WOLFGANG MEID. Innsbruck, Institut für Sprachwissenschaft der Universität Innsbruck, 563-567. [B]

1978.Ef A few comments on the methodology of text-theoretical research response to Kiefer's review of „Studies in Text Grammar”. *Journal of Pragmatics* 2, 365-372. [A2]

1978.Ga Eine formale semiotische Texttheorie als integrierte Theorie natürlicher Sprache (Methodologische Anmerkungen). In: *Texttheorie, Textrepräsentation. Theoretische Grundlagen der kanonischen sinnsemantischen Repräsentation von Texten* [= pt 18], hg. von CLAUDIA BIASCI und JOHANNES FRITSCHÉ. Hamburg, Buske, 7-29. (German version of 1978.Eb; cf. also 1990.Jb) [A2]

1978.Gb Von der Satzgrammatik zu einer logisch-semantischen Texttheorie. (Tendenzen in der gegenwärtigen Untersuchung von natürlichen Sprachen). In: *Texttheorie, Textrepräsentation. Theoretische Grundlagen der kanonischen sinnsemantischen Repräsentation von Texten* [= pt 18], hg. von CLAUDIA BIASCI und JOHANNES FRITSCHÉ. Hamburg, Buske, 31-66. (Cf. 1976/77.Ha., 1990.Ja) [A2]

1978.Gc Die Lexikonkomponente der TeSWeST. In: *Texttheorie, Textrepräsentation. Theoretische Grundlagen der kanonischen sinnsemantischen Repräsentation von Texten* [= pt 18], hg. von CLAUDIA BIASCI und JOHANNES FRITSCHÉ. Hamburg, Buske, 193-205. [D]

1978.Gd Transformationsgrammatiken und die grammatische Beschreibung der Texte, In: *Textlinguistik*, hg. von WOLFGANG DRESSLER. Darmstadt, Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 300-327. (Republication of 1971.Gc) [B]

1978.Sa La teoría logico-semántica de las lenguas naturales como teoría textual (Programa de investigación para lingüística formal y lógica natural. In: PETŐFI JÁNOS S. - ANTONIO GARCIA BERRIO, *Lingüística del texto y crítica literaria*. Madrid, Comunicacion, 99-125. (Spanish version of 1978.Ec) [A2]

- 1978.Sb Una teoría textual formal y semiótica como teoría integrada del lenguaje natural (Notas metodológicas). In: PETŐFI JÁNOS S. – ANTONIO GARCIA BERRIO, *Lingüística del texto y crítica literaria*. Madrid, Comunicación, 127-145. (Spanish version of 1978.Eb) [A2]
- 1978.Sc Estructura y función del componente gramatical de la teoría de la estructura del texto y de la estructura del mundo. In: PETŐFI JÁNOS S. – ANTONIO GARCIA BERRIO, *Lingüística del texto y crítica literaria*. Madrid, Comunicación, 147-189. (Spanish version of 1978.Ea) [A2]
- 1978.Sd Léxico, conocimiento enciclopédico, teoría del texto. In: PETŐFI JÁNOS S. – ANTONIO GARCIA BERRIO, *Lingüística del texto y crítica literaria*. Madrid, Comunicación, 191-213. (Spanish version of 1976.Eb)
- 1978.Se La representación del texto y el léxico como red semántica. In: PETŐFI JÁNOS S. – ANTONIO GARCIA BERRIO, *Lingüística del texto y crítica literaria*. Madrid, Comunicación, 215-242. (Spanish version of 1977.Gf)
- 1979.Ea Natural, theoretical and automated text processing. In: *Représentation des connaissances et raisonnement dans les sciences de l'homme. Colloque de Saint Maximin, 17-19 September 1979*, publié par Mario Borillo. Le Chesnay, Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique, 2-21. [C]
- 1979.Eb Text representation and lexicon as semantic network. In: *Linguaggi e formalizzazioni. Atti del convegno internazionale di studi, Catania, 17-19 settembre 1976*, a cura di Daniele Gambarà, Franco lo Piparo e Giulianella Ruggiero. Roma, Bulzoni, 573-589. (English version of 1977.Gf) [A2]
- 1979.Ec New trends in typology of texts and text grammars. In: *A semiotic landscape. Proceedings of the first Congress of the International Association for Semiotic Studies, Milan, June 1974*, ed. by SEYMOUR CHATMAN, UMBERTO ECO and JEAN-MARIE KLINKENBERG. The Hague – Paris – New York, Mouton, 113-127. (Cf. 1973.Ia) [F0]
- 1979.Ga Eine partielle Texttheorie (TeSWeST) und einige Aspekte ihrer Anwendung. In: *Text Processing / Textverarbeitung [= RTT 3]*, ed. by WOLFGANG BURGHARDT and KLAUS HÖLKER. Berlin – New York, W. de Gruyter, 1-16. (Cf 1975.Fd) [F2]

PETŐFI, János S. (ed.):

- 1978.Ea *Logic and the formal theory of natural language. Selective bibliography (= pt 10)*. Hamburg, Buske. [F2]
- 1979.Ea *Text vs sentence. Basic questions of text linguistics [= pt 20]*. Hamburg, Buske. [B]

PETŐFI, János S. – Antonio GARCIA BERRIO:

- 1978.Sa *Lingüística del texto y crítica literaria*. Madrid, Comunicación. [A2]
 Parte 1/: Lingüística del texto
 2.= Petőfi 1978.Sa (Spanish version of 1978.Ec)
 3.= Petőfi 1978.5b (Spanish version of 1978.Eb)
 4.= Petőfi 1978.Sc (Spanish version of 1978.Ea)
 5.= Petőfi 1978.Sd (Spanish version of 1976.Eb)
 6.= Petőfi 1978.Se (Spanish version of 1977.Gf)

PETŐFI, János S. – Regina HARTMANN:

- 1978.Ea *Mathematical logic, philosophical logics, logics and natural languages*. In: *Logic and the formal theory of natural language. Selective Bibliography [= pt 10]*, ed. by János S. PETŐFI. Hamburg, Buske, 1-32. [F2]

PETŐFI, János S. – Hermann KAYSER:

- 1978.Ga Sprechhandlungen und semantische Interpretation (Die Rolle der performativ-modalen, weltkonstitutiven und deskriptiven Ausdrücke in der Textinterpretation). In: *Sprechen – Handeln – Interaktion. Ergebnisse aus Bielefelder Forschungsprojekten zu Texttheorie, Sprechaktheorie und Konversationsanalyse*, hg. von Reinhard Meyer-Hermann. Tübingen, Niemeyer, 1-48. (Cf. 1978.Fa) [B]
- 1978.Fa Les actes de langage et l'interprétation sémantique (Le rôle des expressions performatives et constituantes de mondes dans l'interprétation de textes. In: *Textlinguistik [= Linguistique et Semiologie 5]*, Lyon, Centre de Recherches Linguistiques et Semiologiques, 139-175. (French version of 1978.Ga) [B]

Az „Utam” eddig megjelent többi részeihez lásd:

PETŐFI S. János:

- 1991.H/u1 Utam a szemiotikai szövegtanhoz:
1. 1961–1966. A matematikai-nyelvészeti orientáció időszaka. In: *Könyv Papp Ferencnek*, szerk. HUNYADI LÁSZLÓ et alii. Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem, 385-392.
- 1993.H/u2 Utam a szemiotikai szövegtanhoz:
2. 1967–1969: A nyelvi műalkotások egy nyelvészeti megalapozottságú strukturális interpretációelméletének körvonalazása felé. In: *Szemiotikai szövegtan 6. A verbális szövegek szemiotikai megközelítésének aspektusaihoz (II)*, szerk. PETŐFI S. János, BÉKÉSI Imre és VASS László. Szeged, JGYTF Kiadó, 205-218.
- 1995.H/u3 Utam a szemiotikai szövegtanhoz:
3. 1970–1971. Egy nyelvészeti megalapozású kotextuális szövegelmélet koncepciójának felvázolása. In: *Szemiotikai szövegtan 8. A verbális szövegek szemiotikai megközelítésének aspektusaihoz (III)*, szerk. PETŐFI S. János, BÉKÉSI Imre és VASS László. Szeged, JGYTF Kiadó, 237-248.
- 1996.H/u4 Utam a szemiotikai szövegtanhoz:
4. 1972–1973. A kotextuális szövegelmélet tulajdonságai vizsgálatának időszaka (I). In: *Szemiotikai szövegtan 9. A szemiotikai szövegtani kutatás diszciplináris környezetéhez (I)*, szerk. PETŐFI S. János, BÉKÉSI Imre és VASS László. Szeged, JGYTF Kiadó, 265-272.
- 1997.H/u5 Utam a szemiotikai szövegtanhoz:
5. 1974–1975. A kotextuális szövegelmélet tulajdonságai vizsgálatának időszaka (II). In: *Szemiotikai szövegtan 10. A szemiotikai szövegtani kutatás diszciplináris környezetéhez (II)*, szerk. PETŐFI S. János, BÉKÉSI Imre és VASS László. Szeged, JGYTF Kiadó, 211-220.
- 1997.H/u6 Utam a szemiotikai szövegtanhoz:
6. 1976–1977. Egy szövegelmélet komponensét képező lexikon felépítése elemzésének időszaka. In: *Szemiotikai szövegtan 11. A szemiotikai szövegtani kutatás diszciplináris környezetéhez (III)*, szerk. PETŐFI S. János, BÉKÉSI Imre és VASS László. Szeged, JGYTF Kiadó, 273-283.
- 1994.H/u12-33 Utam a szemiotikai szövegtanhoz:
12. 1988–1989. A multimediális irányultság kezdeti időszaka. 13. 1990–1991. A szemiotikai textológia koncepciójának végleges kialakítása felé. In: *Szemiotikai szövegtan 7. A multimediális kommunikátumok szemiotikai textológiai megközelítéséhez*, szerk.: PETŐFI S. János, BÉKÉSI Imre és VASS László. Szeged, JGYTF Kiadó, 157-174.